

وظایف عابر پیاده طبق آیین نامه‌ی راهنمایی و رانندگی

مطمئنا در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می‌تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد...

مطمئنا در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می‌تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد، آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر و قانون است که مهمترین اثر این آشنایی و آگاهی را می‌توان در پیشگیری از وقوع بسیاری از مشکلات حقوقی دانست؛ بنابراین، امروز تلاش داریم تا موضوع وظایف عابر پیاده طبق آیین نامه‌ی راهنمایی و رانندگی را بررسی کنیم.

همه‌ی ما احتمالاً وقتی می‌شنویم ماشین و عابر پیاده‌ی ای با هم تصادف کرده‌اند، حق را به عابر پیاده می‌دهیم و راننده‌ی ماشین را تنها مقصر این حادثه می‌دانیم. اما قانون ما تحت شرایطی حق را به راننده نیز می‌دهد.

از جمله تخلفات مهم عابرین پیاده می‌توان به، بی‌توجهی به خط‌کشی عابران، استفاده نکردن از پل عابر پیاده، بی‌توجهی به چراغ قرمز خیابان و ورود ناگهانی به سطح سواره‌رو اشاره کرد. در ادامه به بررسی قوانین تصادف با عابر پیاده می‌پردازیم و می‌بینیم که چه زمانی عابر پیاده مقصر است.

اگر عابری از معابر غیرمجاز عبور کند و حادثه‌ای پیش آید کارشناسان بخش تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی سهم تقصیر را برای عابر هم لحاظ می‌کنند. آنها مواردی مانند مسکونی یا غیرمسکونی بودن، بزرگراه یا معبر اصلی، فرعی یا کوچه بودن یا امکان عبور برای عابر، وجود چراغ و علائم راهنمایی و رانندگی و سایر موارد موجود در محل را بررسی می‌کنند.

سهم تقصیر عابر می‌تواند حتی در برخی موارد به ۱۰۰٪ هم برسد و راننده هیچ‌گونه جرمی مرتکب نشده باشد. برای مثال عابری با خودرویی تصادف کرده اما چون چراغ برای راننده سبز بوده و عابر حق عبور نداشته است، با ملاحظه‌ی بقیه‌ی موارد، سهم تقصیر عابر ۱۰۰٪ ذکر شده است.

مطابق آیین‌نامه‌ی راهنمایی و رانندگی؛ پیادگان موظفند که:

در محل‌هایی که پیاده‌رو وجود دارد از سطح سواره‌رو استفاده نکنند.

در محل‌هایی که پیاده‌رو وجود ندارد یا در صورت وجود به دلایلی غیرقابل تردد باشد باید از منتهی‌الیه سمت چپ سواره‌رو و عکس جهت حرکت وسایل نقلیه عبور نمایند.

برای گذشتن از عرض راه، تنها از گذرگاه‌های پیاده، پل‌های هوایی و گذرگاه‌های زیرزمینی مجاز عبور نمایند.

از دویدن، پریدن و ورود ناگهانی به سطح سواره‌رو خودداری کرده و مراقب حرکت وسایل نقلیه باشند.

از حصار آزاردهنده‌ها نگذرند و در بزرگراه‌ها و خیابان‌ها از لابلای درختان و گل‌بوته‌های حاشیه و میانه‌ی راه عبور نکنند.

در تقاطع‌ها با روشن شدن چراغ سبز مقابل خود (چراغ عابر) حرکت نمایند و هنگامی که چراغ عابر قرمز بود عبور نکنند.

از موانع و خط‌کشی خطوط ویژه، سواره‌رو خیابان‌ها و میدان‌ها عبور نکنند.

در بزرگراه‌ها و خیابان‌های اصلی، از خارج از گذرگاه‌های تعیین شده عبور نکنند.

در سواره‌زنی؛ و روی خیابان برای سوار شدن به‌زنی؛ وسیله‌زنی؛ و همچنین صحبت کردن یا خرید و فروش با راننده یا سرنشینان وسایل‌زنی؛ نقلیه، توقف نکنند.

وظایف عابر پیاده طبق قانون مجازات اسلامی

در مواردی که عبور عابر پیاده ممنوع است، اگر عبور نماید و راننده‌زنی؛ ای که با سرعت مجاز و مطمئنانه در حرکت بوده و وسیله‌زنی؛ نقلیه نیز نقص فنی نداشته باشد و در عین حال قادر به کنترل نباشد و با عابر برخورد نموده و منجر به فوت یا مصدوم شدن وی گردد، راننده ضامن دیه و خسارت وارده نیست.

و همین‌زنی؛ طور: هر گاه شخصی در محل‌زنی؛ هایی که توقف در آنها مجاز نیست، توقف کند یا شی یا حیوانی را در این قبیل محل‌زنی؛ ها مستقر سازد یا چیز لغزنده‌زنی؛ ای در آن قرار دهد و دیگری بدون توجه به آنها در اثر برخورد یا لغزش مصدوم شود یا فوت کند یا خسارت مالی ببیند، شخص متوقف یا کسی که آن شی یا حیوان را مستقر نموده یا راه را لغزنده کرده است ضامن دیه و سایر خسارات است. مگر آنکه عابر با وسعت راه و محل، عمداً با آن برخورد کند که در این صورت نه فقط خسارت به او تعلق نمی‌زنی؛ گیرد بلکه عهده‌زنی؛ دار خسارت وارده نیز می‌زنی؛ شود.

در صورتی که عابران به تکلیف مذکور عمل نکنند و در صورت تصادف با وسیله‌زنی؛ نقلیه راننده مشروط به اینکه کلیه‌زنی؛ مقررات را رعایت نموده باشد و قادر به کنترل وسیله‌زنی؛ نقلیه و جلوگیری از تصادف یا ایجاد خسارت مادی و بدنی نباشد مسئولیتی نخواهد داشت. عدم مسئولیت راننده مانع از استفاده‌زنی؛ مصدوم یا وارث متوفی از مزایای بیمه نخواهد شد.

وظایف عابر پیاده در قانون رسیدگی به تخلفات اداری

در راه‌زنی؛ هایی که برای عبور عابران پیاده علائم، تجهیزات و مسیرهای ویژه اختصاص داده شده است عابران مکلفند هنگام عبور از عرض یا طول سواره‌زنی؛ رو با توجه به علائم راهنمایی و رانندگی منصوبه در محل از نقاط خط کشی شده، گذرگاه‌زنی؛ های غیرهمسطح و مسیرهای ویژه استفاده کنند. هرگاه عابران به تکلیف مذکور عمل نکنند، در صورت تصادف با وسیله‌زنی؛ نقلیه، راننده مشروط به این که مقررات را رعایت نموده باشد و قادر به کنترل وسیله‌زنی؛ نقلیه و جلوگیری از تصادف یا ایجاد خسارت مادی و بدنی نباشد مسئولیتی نخواهد داشت.

مسئولیت نداشتن راننده، مانع استفاده مصدوم یا وارث متوفی از مزایای بیمه نخواهد شد و شرکت بیمه با ارائه‌زنی؛ قرار منع تعقیب یا حکم برائت راننده ملزم به اجرای تعهدات موضوع بیمه‌زنی؛ نامه به مصدوم یا وارث متوفی خواهد بود.

چنانچه وسیله‌زنی؛ نقلیه بیمه نباشد، دیه عابر از صندوق موضوع قانون بیمه‌زنی؛ اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه‌زنی؛ موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۲۳ دی سال ۱۳۴۷ پرداخت می‌زنی؛ شود.

رانندگان نیز موظفند در صورت عبور عابر پیاده از محل‌زنی؛ های تعیین‌زنی؛ شده، با فاصله‌زنی؛ ای که به وسیله‌زنی؛ خط کشی پشت مسیر ویژه مشخص می‌زنی؛ شود توقف کامل کنند در غیر این‌زنی؛ صورت برای آنها مبلغ دویست هزار ریال قبض جریمه صادر می‌زنی؛ شود.

قانون نحوه‌زنی؛ رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی

در صورتی‌زنی؛ که عابر پیاده در عبور از سواره رو معابر و خیابان‌زنی؛ ها جز از نقاطی که خط کشی شده و مخصوص عبور عابر پیاده است (محل مجاز) از محل دیگری (محل‌زنی؛ های غیرمجاز) عبور نماید متخلف شناخته می‌زنی؛ شود و مکلف به پرداخت جریمه‌زنی؛ مقرر در آیین‌زنی؛ نامه می‌زنی؛ باشد و در صورتی که در این قبیل نقاط غیرمجاز وسیله‌زنی؛ نقلیه‌زنی؛ موتوری با عابر پیاده تصادف نماید راننده‌زنی؛ وسیله‌زنی؛ نقلیه در صورتی‌زنی؛ که کلیه‌زنی؛ مقررات راهنمایی و رانندگی را رعایت نموده باشد مسئول شناخته نمی‌زنی؛ شود عدم مسئولیت راننده مانع استفاده‌زنی؛ شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود. برای اجرای مقررات این ماده ادارات مسئول امر عبور و مرور برحسب مورد (شهرداری، شهرداری، ژاندارمری) مکلفند قبلاً خیابان یا

مسیر یا معبر مورد نظر را از حیث پیاده‌رو و خط‌کشی و نصب چراغ و کلیه علائم لازم و ایمنی عابر پیاده و رانندگان وسیله نقلیه و موتوری کاملاً مهیا و تأمین کنند.

آرای وحدت رویه نیز تا به حال با این موضوع همراه بوده‌اند.

مثالی از بررسی صحنه تصادف

طبق آیین‌نامه و راهنمایی و رانندگی سرعت مجاز در تقاطع، ۳۰ کیلومتر در ساعت است، اگر راننده‌ای با سرعت غیرمجاز (که در بررسی کارشناسان، آثار به جای مانده در صحنه تصادف مثل خط ترمز یا شدت برخورد نشان دهنده سرعت غیر مجاز خودروست) با عابر پیاده‌ای برخورد کند که با وجود قرمز بودن چراغ عابر، اقدام به عبور از عرض راه کرده است، می‌توان هم عابر را به دلیل عبور از چراغ قرمز مخصوص عابرین به میزان درصد تقصیر و هم راننده‌ی وسیله نقلیه را به دلیل عدم رعایت سرعت مجاز مقصر دانست.

طبق اظهارات پلیس راهور تهران، تمهیداتی برای جریمه‌ی عابران خاطی هم در نظر گرفته شده است اما تاکنون عملی نشده است.